

НАШЕ ЖИТІСТЬЯ

UKRAINIAN NEWSPAPER „OUR LIFE“

Ч. 29 (124)

АВГСБУРГ, 28. ЛИПНЯ 1947

РІК III

ДО ЧОГО ВЕДЕ ПЛЯН МАРШАЛА?

„Обсервер“ з 22. 6. 47 р. вмістив більшу статтю про плян Маршала та Європу, написану редакційними силами в порозумінні з такими знавцями справи, як лорд Беверідж, сер А. Солтер і сер Дж. Шастер. Маршал запропонував відбудову всієї Європи, включаючи сюди Британію та Росію. Це означає зміну американської політики і фінансування Інтернейшенел Нью Дл. Проект потребує ще згоди парламенту. Програма розбудови нехтує всіма кордонами Європи. Економічний крах Європи затримували досі тільки доларові кредити. В Європі живе 350 мільйонів людей. Вони споживають більше ніж продукують. Вона поділена на цілий ряд національних господарських організмів. В 19 стол. Європа мала монополію на індустрію і своїм вивозом покривала ввіз харчів і сировини. Дві світові війни та розвиток інших країн світу знищили ту базу життя Європи. Америка тепер продукує більше сталі, як вся Європа разом. Росія розвинула свою окрему систему господарства. Японія зіндустріалізувалась, а китайська торгівля зв'язана з Америкою.

Першество Європи пропало. Вона обмежена своєю власною сировиною та сировиною залежних від неї африканських країв, що ще не розвинені. Населення Європи не змаліло. Всі ті 350 мільйонів, що хочуть нормально жити. Воєнні знищення знищили продукційність Європи. Поширюється економічний націоналізм. Відпала найбільша індустріальна одиниця -- Німеччина. Та Європа платить ще до того репарації Росії, трохи знищений війною, з другого боку, платить борги решті світу, до того Росія за прягла східну індустрію працювати для свого п'ятитисячного пляну, не оглядаючись на решту Європи. Населення Європи все знижує свій життєвий стандарт. Люди хочуть емігрувати, не хочуть гинути, а вільних земель для масової еміграції нема.

Економічне банкрутство Європи принесе політичні зміни необрахованої величини. Недомагання Європи становлять річно якісно 750 мільйонів доларів, з чого лише менше як 100 мільйонів вживається на розбудову, а решту на першу поміч. Долярові кредити вже майже вичерпані. Тепер Європа змушені купувати в Америці все за власні гроші. Це доларова криза Європи.

Плян Маршала має на меті перебудувати базу життя Європи. На протязі небагатьох років Європа мала б зрівноважити свій торговельний баланс та дати змогу нормально жити 350 мільйонам людей. Вона мусить стати таким господарським простором як, наприклад, Америка чи СРСР. Помагати кожній країні окремо -- це недодільно. Вони окремо розвивалися 30 років і дійшли до стану кризи. Країни мусять трохи поступитися своїми суверенними правами. Вони мусять зректися від воєн між собою і свої супранаціональних тенденцій економічного порядку. Для цілості Європи це передумова, а для поодиноких країн -- це революційний крок. Вони мусять зректися відокремленості й тортувати спільно як Європа. В противному випадку американський долар не принесе полегшення Європі. Якщо Росія не погодиться на такий плян допомоги, то вона мусить бути виключена з його рамок. Якщо ж погодиться, то вона зможе мати багато користей з переведенням в життя цього пляну, бо при цьому піднесе і свою економіку. При відмові Росії розвиток піде різними шляхами. Росія ли-

шиється сама, а Європа створить свій економічний блок опираючись на Америку. В кінцевій стадії це мусіло б довести до збройного конфлікту. Цього Росія боїться. Східня і західня Європа могли б себе взаємно доповнити. Захід має індустрію, а схід має харчі, отже Європа могла б жити. На всякий випадок треба залишити для східної Європи відкриті двері. Треба починати перебудову Європи від збільшення продукції харчів, палива і енергії та сталі. Ці три основні галузі дадуть змогу розвинутись всім іншим галузям. Досі п'ять шостих всіх американських кредитів ішло на харчі. Продукція Європи впала в порівнянні з 1938 роком з 11,1 мільйонів тонн м'яса на 6,6 мільйонів тонн, з 94 мільйонів тонн молока і молочних продуктів на 64 міл. тонн, з 6,6 міл. тонн цукру на 5 міл. тонн, з 4 міл. тонн жиру на 2,9 міл. тонн. Наслідком цього міське населення Європи відчуває великий брак харчів, цим самим знижується його продуктивність. Найбільший вклад в харчову продукцію треба зробити у Франції та в східній Європі. Коли ж східня Європа не прилучиться до пляну, тоді вклад треба буде зробити в Африці і на близькому Сході, щоб звідти дати харчі західній Європі. Продукцію вугілля можна збільшити дуже скоро в Німеччині і в Польщі, а продукцію сталі лише в Німеччині. Добування вугілля в Європі впalo з 46,2 мільйонів тонн місячно пе-

ред війною на 37,5 міл. тонн місячно тепер. Продукція сталі впала з 51,6 міл. тонн річно перед війною на 28,6 міл. тонн тепер. Енергію дадуть ріки Рен та Дунай. Ворожечу між поодинокими державами треба буде усунути і заставити їх співпрацювати. На все це потрібно приблизно 25 мільярдів доларів. Америка може дати цю суму. Для переведення пляну в життя потрібна центральна установа розбудови з усікими можливими підвідділами та регіональними бюроами. Лише ця установа буде мати змогу реалізувати позичені долари, і місцеві національні законодавства не сміють перешкоджати їй в роботі. Ця установа повинна користуватися правом продавати і купувати все, що потрібне і в середині кожної країни, охопленої пляном, і поза їх межами. Її буде контролювати вибрана комісія. Така установа може стати зав'язкою для європейського федерального уряду.

Газета кінчасті свої висновки тим, що стверджує, що на протязі всієї історії Європи в ній панував націоналізм і сепаратизм. На протязі всієї історії вона не переживала такої катастрофи, як тепер. Катастрофа -- це те, що зможе об'єднати Європу. Відкинуты тепер допомогу в 25 мільярдів доларів, пожертовану голодному континентові, було б нерозумно. Якщо Європа не використає цієї нагоди, то вона буде зате страшно покарана.

М. С.

Нові напрямні американської політики в Німеччині

Нові напрямні американської політики влади для Німеччини дають американському військовому губернаторові ген. Клею дуже широкі права і уповноваження і ставлять перед ним завдання спроби господарського об'єднання американської зони з іншими зонами. Ці напрямні опрацювало американське міністерство закордонних справ і міністерство війни і флоту. Напрямні вважають, що теперішнім етапом розвитку Німеччини є створення центральної влади із певно означеніми але обмеженими правами і перетворення Німеччини у федераційний союз. З одного боку вважають Німеччину важливим чинником економічного розвитку Європи. З другого боку шукають гарантії для усунення німецького милітаризму. Ген. Клей має допомогти у творенні справжньої демократії, при чому протилежні течії повинні бути паралізованими. Звичайно організація Німеччини повинна вийти із нутра самої німецької нації. Потікі не буде організована центральна влада, військовий губернатор порозумівся про спільні справи з губернаторами інших зон. Поруч із демілітаризацією і денацифікацією плянується як мага скоріше перевести всі процеси проти військових злочинців. Закони будуть видавати німці, хоча їх контролюватиме американська військова влада. Ген. Клей має зайнятися становище щодо питання віткачів у співпраці з IPO, ген. Клей має полегшити виїзд в ін-

ші країни тим ДП, що не хочуть бути репатрійовані. Поки ДП не будуть переселені в інші країни, ген. Клей відповідає за їхню охорону, прохарчування і утримання. Допомагати йому в цьому має IPO. Назвою „Переміщені особи“ (ДП) -- означаються ДП і віткачі, відповідно до статуту IPO. Американська військова влада доподагатиме Німеччині розвинуту закордонну торгівлю. Контрольна Рада має опрацювати плян і програму виробництва і торговельних можливостей. Життєвий рівень населення має бути підвищений довозом за рахунок німецького вивозу. Ген. Клей має переглянути фінансові бази і перевести в життя реформу валюти на грунті нової фінансової політики для всіх зон. Передусім мають бути зменшені фінансові видатки американської окупаційної влади. Довід того, що не є необхідним для життя обмежується і надалі. Загальна реформа має бути переведена ще в 1947 році. Німецька влада сама має дбати про підвищення харчового стану. Ці зміни на користь Німеччини -- яскравий приклад, що США бажають собі здорової Німеччини, включеної в загальний економічний процес.

* 18. липня уступив американський міністер війни Роберт П. Петерсон. На його місце президент Трумен призначив дотеперішнього заступника міністра війни Кеннета Рояля.

САМІ СОБІ

„Смерти і податків не може уникнути ні одна людина...“

Податки становлять головну підставу державних бюджетів, з податкових джерел черпають держави фінансові засоби на розбудову свого народного господарства, на утримання державного апарату, війська, на розвиток шкільництва й на різні інші цілі, що їх висовують щоденні потреби державного існування тих чи інших народів.

Українські багатотисячні маси, що в наслідок військових подій опинилися сьогодні на еміграції, творять свою національну спільноту, що має свої спільні стремлення, що живе своїм організованим життям і має перед собою багато завдань. Чи мають вони бути в щасливішому від інших народів становищі і чи можуть уникнути податкового тягаря?

„Нація на еміграції“ має теж свої спільні потреби, розв'язати які вона може лише спільними зусиллями. На еміграцію вийшли не лише здорові і працездатні, але й немічні, старі, інваліди, не лише чоловіки, але й жінки і діти. На еміграції ми розвинули шкільництво всіх родів і видів. Перед нами стоять ще й досі не розв'язаними важкі проблеми розміщення еміграційних мас, приміщення їх на працю, творення наших власних варстатів праці на еміграції тощо. Завжди актуальним стоять і питання правої опіки над еміграційними масами.

Чи може наша еміграційна спільність бути тут вийнятком? Чи в упорядкуванні наших спільних потреб має вона залишити кожного з нас його власній долі? „Цвіт нації“ -- наші діти й молодь -- хай самі здобувають собі засоби на науку, інваліди, немічні і старі хай самі думають про своє існування. Хай кожен пускає свій життєвий човен на незнані хвилі чужого океану -- кудись він таки мусить пристисти, якщо не затоне в його глибині?

Перший З'їзд Представників Української Еміграції в Німеччині, що в жовтні місяці 1945 року відбувся в Ашаффенбурзі, розв'язав два основні питання в її існуванні: вибрав Центральне Представництво і встановив принципові дороговкази в творенні фінансової бази, побудувавши її на добровільному національному податкові 20 марок на рік від кожного українця віком від 20 років.

Ці гроші мали забезпечити фінансовими засобами цілу нашу еміграційну сіль; з них 15% мали одержати місцеві представництва, 25% -- обласні і 60% -- Централія. У французькій і англійській зонах цей поділ був трохи відмінний: 35% припадало на зональні представництва і 50% -- на Централію.

Українські еміграційні підприємства, крім того, мали вплачувати 1% від оборотів. Фінансову базу мали систематично підсилювати і

періодичні збірки, як „різдвяна колядка”, „великодні писанки” тощо.

Згадана система при її правильній організації і при умові виконання свого національного обов'язку всією еміграцією могла б дати понад 1,000,000 марок річно і забезпечити переведення в життя максимуму наших еміграційних потреб.

Досвід двох років нашого перебування на еміграції і особливо фінансовий звіт ЦПУЕ за 1946 рік, що був оголошений на II З'їзду Представників Української Еміграції в Німеччині, показали, що побудова еміграційної фінансової бази на добровільному національному податкові цілком виправдала себе, а з другого боку, що далеко не всі українці свій громадський обов'язок плаченню цієї національної вкладки виконали. В з'язку з цим і сама сума зібраних грошей далеко не досягла тих розмірів, яких вона повинна була осягнути.

Збірка національного податку в американській зоні в 1945 році дала 468.343 марок, а податок вплатило 23.630 осіб. В наступному 1946 році стан був відмінний: збірка осягнула лише 176.248 марок, а податок вплатило біля 10.000 осіб, в той час як американська зона налічувала дорогою еміграції до 60.000 осіб.

Поважну позицію в фінансовій базі нашої Централі становили також внески з одноразових збірок: відрахування з імпрез, згідно з статном на 31 грудня 1946 року, дало (нетто) — 64.602 марок, кольяда 1945—1946 з збіркою КОДУС-у дала — 136.432 марок, великодні писанка 1946 року (нетто) дала — 53.729 марок, збірка „матері й дитині” в 1946 році дала — 85.397 марок, а разом

— 410.570 марок. (Дані для американської зони).

Пересичний відсоток еміграції, що під кінець 1946 року ще не вплатив податку за 1946 рік, становить понад 80%. Досить часто складалися на це й причини незалежні від платників, але й бували моменти, коли в тих чи інших округах сама доцільність збірки в часі її реалізації ставилась під знак запитання.

Сьогодні вже не потрібуємо вказувати на те, що самий факт звужування економічної бази, що є в розпорядженні нашого центрального і обласного представництва, звужує й засяг їх діяльності. В цих обставинах і наш критичний підхід досягнень праці нашої централі мусить залежати від того, в якій мірі вся українська еміграція допомогла реалізувати ці завдання, змінюючи фінансові можливості наших представництв.

Два роки нашого спільнотного еміграційного життя, змінення авторитету ЦПУЕ як серед нас самих, так і серед чужинців, поширили ще більшою мірою можливості і засяг праці нашої централі. Живемо ми тепер в такий час, коли реалізацію що раз то нових наших збірних потреб ми мусимо оперти на власній економічній базі. Постанова Другого З'їзду Представників Української Еміграції в Німеччині, що в травні ц. р. відбулася в Регенсбурзі, доручає ЦПУЕ розпочати збірку національної вкладки за 1947 рік. Досвід минулого і велич завдань, що стоять перед нами і перед нашою централею говорять про те, що між нами не може бути ні одного, хто до цієї акції поставився б негативно і хто своєю національною вкладкою не поміг би реалізації наших спільнотних завдань.

I. L.

вибори до професійних союзів, серед фінського робітництва зросли вплив соціал-демократів. Теперішній советофільський уряд не хоче розписувати нових виборів, бо боїться програти. Тимчасом Москва натискає на Фінляндію, щоб підписала з ССРВ воєнний союз. Для фінів цей союз мав би те значення, що вони мусили б обороняти власною кровю інтереси тієї держави, що з нею Фінляндія недавно дівчи воювала.

Туреччина

Московські пропозиції до Туреччини спільними силами „оборонити доступ до Дарданеллів” викликали серед турків великий страх. Цей страх зменшився від того моменту, коли Америка дала Туреччині гарантії незалежності. Ці гарантії, основані на фінансово-господарській допомозі Америки турецькому урядові в сумі 150 мільйонів доларів. Недавно турецький уряд затвердив договір з Америкою про фінансову допомогу. Опублікований в Америці договір стверджує, що американська допомога дозволяє Туреччині консолідовати юобхідні сили для оборони свободи й незалежності та змінити народне господарство Туреччини.

Паризька конференція

„Залізна занавіса” вираз, що його так влучно вжив Вінстон Черчіл, показала себе виразніше як дотепер на конференції в Парижі. 12. липня зійшлися представники західних країн, що стоять поза впливом ССРВ, щоб разом обговорити всі питання зв'язані з Маршаловим планом. Показалася досі після закінчення війни нечвучана річ. Ні одна конференція досі не проходила без гострих сперечок. Завжди вони затягалися і в найкращому випадку доходили т. зв. „гнілих компромісів”. Тепер же конференція закінчилася вже 15. липня, — за три дні. Далішую роботу над плянами передано комісіям, що мають провадити свою працю в Парижі.

Як конкуренцію до пляну Маршала, ССРВ виготовив плян Молотова і своїм тиском на підлеглі держави, примусив їх відмовитися від участі в паризькій конференції. Отже тепер викристалізувалися два бльоки: східній і західній і тепер на границях „залізної занавіси” відбуваються терти.

Греція

Греція, єдина держава на Балкані, що стоїть поза залізою занавісою. Тому боротьба за вплив там відбувається не димптоматично, а збройно. З Альбанії вдерлися в Грецію банди партизанів. Віля міста Коніца дійшло до завзятих боїв. Урядовим військам вдалося здобути перемогу, повстанці стараються втекти малими відділами в Тесалію, бо там легше переховатися. Боротьба стала гостріша ще й тому, що ген. Маркос, начальник грецьких повстанців, оголосив створення „демократичного грецького уряду”. Серед прихильників комуністів відбулися численні арешти. Грецька проблема таким чином набрала такої гострої форми, що ОН мали б справді завести вже порядки. Все однаке розбивається

об спротив ССРВ, що спираючись на своє право „віто” не хочуть допустити балканської комісії до праці.

Америка

Найважнішою подією в США є ухвалені закони, що потерпіли від війни, на суму 1225 мільйонів доларів. В цю суму входять 400 міл. на допомогу Греції й Туреччині, 350 на допомогу іншим країнам і 500 міл. для окупованих країн. Окрім того експортовий банк дає Італії позику 100 міл. доларів. Ці поважні суми, що їх ухвалив американський конгрес, допоможе демократичним країнам відбудувати своє господарство і противистити натискові тоталізму. Уряд американського губернатора в Німеччині США видав крім того для ген. Клея, нові напрямні політики.

Польща

В Польщі викрито нову таємну організацію „Свобода, Рівність і Незалежність”. До цієї групи, згідно з урядовим повідомленням, належать польські соціалісти. По всіх більших містах продовжуються великі арешти, що почалися вже перед місяцем.

Румунія

Румунія відкинула англійський протест в справі арештів серед членів опозиції як „безпідставний”. Арешти продовжуються і спаралізували цілком провід національної селянської партії, бо її провідник, Маню, який мав такий авторитет, що навіть німці його не відважилися чіпати, сидить у в'язниці. Знавці уважають, що арешти зв'язані з арештами в інших балканських країнах і з частиною пляну знищенні опозиційних партій на Балкані.

Чехо-Словаччина

В Празі відбувся конгрес чеської-сільсько-демократичної партії. Конгрес стояв під враженням відмови від участі у паризькій конференції. Зформульовано становище до закордонної політики. Висловлено бажання співпрацювати з усіма союзниками, що помогали Чехо-Словаччині в боротьбі з Німеччиною. Всі ці заявів мають затерти не мілі враження, що його викликала відмова брати участь в паризькій конференції.

Японія

З Японією, так як і з Німеччиною її досі не вдалося заключити мир. США скликають на 19. серпня членів далекосхідної комісії, щоб почати переговори в справі заключення миру. Вел. Британія просила відкласти конференцію, бо на 26. серпня скликано імперіальну конференцію в Канберрі, що мають також займатися тою самою справою. Правдоподібно далекосхідня комісія зідіється аж у вересні.

Індія

Індія нарешті переходить у домінільний стан. Тимчасовий уряд припинив свою діяльність і два уряди один для Пакистану, другий для Гіндустану передали владу. Таким чином почався новий етап в індійській історії, що закінчує боротьбу зовнішньо з Вел. Британією і внутрішню між Гіндусами і магометанами.

Рада Безпеки про події в Греції

Атени. — США на засіданні Ради Безпеки зажадали створення нової Балканської комісії, яка б мала необмежені повноважності перевести слідство в північно-східній Греції. Осідок цієї комісії мали бути Сальоніки. Советський представник в Раді Безпеки відкинув американську пропозицію, а зажадав створення комісії ОН, яка б переводила додгляд над закордонною допомогою Греції. Болгарський делегат заявив, що його країна строго держиться нейтралітету, але дає притулок і допомогу раненим, які прибувають з боїв в Греції. Як заявив представник грецького генерального штабу, розбиті грецькі повстанці старалися прорватися до Тесалії, де є можливість склонитися в непрохідних горах із долинами тесалійськими мати потрібне прохарчування. Вони в цих боях дотепер стратили 110 вбитих і 70 поранених, тимчасом коли урядові війська стратили дев'ять вбитих і 11 ранених. Організація грецьких лівих партій ЕАМ вислала до урядів США і Англії протест-

стаційну ноту проти масового арештування в Греції. До цього часу арештовано 52.000 осіб. Іх тимчасово перепроваджено на острові Ікарія, де мають перейти слідство. Звільнені мусять підписати заяву про зірвання з комунізмом. У розмові з кореспондентами і журналістами мін. Маршал сказав: „Грецький уряд проводячи масові арешти, діяв цілком у межах суверенітету ‘своєї’ країни. Тому, проти цих його заходів уряд США не може мати ніяких заперечень”. Далі міністер Маршал заявив, що представники допомогової місії США дістали інструкції всіляко сприяти зміцненню грецької армії. Керівник американської допомогової місії Грисольд заявив в Атенах, що він докладе всіх зусилів, щоб Греція, як найшвидше дійшла до стану свого цілковитого відродження.

* Бенауна, представник марокансько-незалежного руху повідомив секретаря ОН, що Марокко восени цього року буде жадати від Франції і Єспанії прогодощення незалежності Марокко.

Політичний огляд

Роздвоєний світ

Хоч були тверезі голosi в світі ще перед закінченням останньої війни, які доводили, що найбільші труднощі для світового мира прийдуть по війні, одначе наслідком перемоги над фашизмом, більшість політичних провідників демократичних держав вірила в нову „еру“ миру, згоди і порозуміння. Але розвиток подій показує, що світ, на жаль, не йде до об'єднання, а до роздвоєння.

Це виявилось на паризькій конференції міністрів ССРВ, Франції та Англії. Молотов покинув конференцію, бо союзниковому урядові не подобається американський плян господарської відбудови Європи. На це не вважаючи, уряди Франції та Англії скликали на конференцію в Парижі представників 18 держав. Москва з цього боку зробила почин для утворення свого господарського пляну для тих держав, що знаходяться за „залізною занавісою“. Таким чином, замісце однозгідного пляну для господарської відбудови Європи є два пляни. Плян відбудови Західної Європи стоїть на основах вільного демократичного порозуміння. Московський плян має всі ознаки диктаторського тоталізму. Шоб відвернути східно-європейські народи від американського пляну, Москва обіцяє цим народам великі господарські вигоди. Але для цього треба мати засоби. Тимчасом ССРВ ще далеко не загоїв ран, що йому завдала війна. Тому „Нью-Йорк Таймс“ пише:

„Російська спроба відрізати ці нації від інших нормальних торговельних шляхів, єзда прилучення до власних внутрішніх советських проблем ще зовнішніх труднощів. Це може виявиться для ССРВ як ослаблююча авантюра“.

Де самостійність?

Советський уряд виступив у Парижі на конференції і в пресі своїх заявами мовляв, плян Маршала для відбудови Європи приводить до „вмішування у внутрішні справи“ держав і „обмежує їх суверенітет“. За одним замахом советський уряд заборонив урядам Фінляндії, Чехо-Словаччини і інших держав брати участь у паризькій конференції. Ця по-

Фінляндія

За другої світової війни Фінляндія пережила велику трагедію. 1. грудня 1939 ССРВ, що був тоді в союзі з Гітлером, напав на малу Фінляндію, бо вона, мовляв, „загрожує безпеці“ Сов. Союзу. Геройська оборона малого демократичного народу проти советської великороджави викликала тоді захоплення в цілому світу. Сов. Союз був виключений із Ліги Націй.

Трагедія Холмщини і Підляшша

Останніми дніми дістали ми автентичні відомості з Холмщини та Підляшша про виселення українського населення цих земель на захід. В 1945 р., зразу після приходу більшовиків, відбувалася на цих землях „добровільна депатріація” українського населення на схід. Однак не все українське населення в цей час виселено, і деякі околиці, а спеціально Підляшша в більшості залишилися на місцях. Тепер пишуть нам в листі з 21. 6. ц. р.: „У нас спільне горе. Нас переселяють на захід. На Володавщині переселення кінчають. Рішається наша доля. Вже довший час ніхто нічого не робить. Люди ходять чередами та журяться. Та вчора оголосив солтис села, що виселення відложено на три місяці. Люди втішилися і цілували один одного. Ми вже ходили по хаті і прощаємося з усіма кутами. Тепер знову люди взялися до праці, — як на довго — не знаємо. Багато людей є в нас, що не мають хліба”. Стан цей тепер змінився, і в листі з 3. 7. пишуть нам, що „нас уже виселяють на захід. Ми вже пакуємося цілій тиждень, але куди не глянь, залишається ще повно добра і праці. Вивозять усіх православних, навіть і тих, що мають польську кенкарту. На Володавщині вивозили також і „калаукутів”. Можна брати з собою все, живе й мертвє, однак це неможливе, бо напр., свині душаться, бо велика спека. Земля переходить до уряду і сюди мають прийти осадники. Нас везуть на „землю одисікане” будувати Нову Европу”.

Очевидно, що варшавський уряд вирішив приспішити виселення, щоб віддати готове вже, дозріле збіжжя на полях оселюваному на українських землях люмпенпролетаріату, осілому на наших землях чи то давніше, за часів „демократичної” Польщі, чи вербованому для цієї цілі тепер урядом на території всієї Польщі. Українських пе-

реселенців кидають в невідоме — на нові необіяні землі, розкидають їх поміж чужим населенням, щоб затратити їх внутрішній зв’язок поміж собою. Практично стоять наши поселенці перед обличчям голодної смерти, бо ж виселення провадиться в час голодного переднівку, одного з найтяжчих переднівків, які вザгали переживала протягом останніх десятиліть Європа, а переселенці не дістають ніякої винагороди від уряду за збіжжя, яке вони залишають напередодні жжив на батьківських полях.

Варшавський уряд провадить це виселення, порушуючи не тільки засади Атлантичкої Хартії, яких Польща повинна дотримуватися як член Об’єднаних Націй, але й заперечуючи основні принципи власної конституції, що в незмінному вигляді дійсна й тепер на всій території Польщі. Урядовий комунікат в цій справі каже, що виселення відбувається як карна акція за підтримку українським населенням УПА. Не можемо полемізувати з таким поставленням справи, бо нам не відомо, чи дійсно діє УПА на території Холмщини і Підляшша і чи дійсно населення так далеко заангажоване у підтримці її акції, що аж треба вживати таких жорстоких методів колективної відповідальності. Якби це одначе і так було, то не свідчило б „про популярність „найдемократичніших” урядів Варшави чи Києва серед більшості українського населення. Зазначуємо однак, що під час війни 1941/44 рр. на цих землях пануючим підпіллям були як раз не українські, а польські підпільні організації — АК, АР та інші, і що саме тоді це польське підпілля застосувало методи тотального фізичного винищування всього українського населення наших прикордонних земель. На території Підляшша напр., в цей самий час не було найменшої загадки про якісні українські під-

пильні групи. Коли ж сьогодні „найдемократичніший” польський варшавський уряд застосовує методи колективної відповідальнosti для всієї національної групи населення, не виключаючи жінок, старих і дітей, то тим самим цей уряд ставить себе на одну дошку з відомим тотальним режимом, представники якого не так давно відповідали перед міжнародним трибуналом.

Ідея виселення українського населення Холмщини і Підляшша не нова. В 1938 році, зараз же по відомому зруйнуванню православних церков на цих заміях, „демократичний” уряд тодішньої Польщі но-

сився з заміром виселити на корінні польські етнографічні землі найзаможніші і найсвідоміші українські родини. Тоді для переведення цього пляну в життя забракло правних підстав і... часу. Ідею цю підхопив і реалізував уже в тотальніх розмірах „найдемократичніший” варшавський уряд.

В час трагедії, яка тепер відбувається на Холмщині і Підляшші уряд „братьою” Української СРР байдуже приглядається, як винищується українське населення в сусідній Польщі, для „визволення” якого, як відомо „непобідима червона армія” розпочала авантюру проти Польщі в 1939 році.

Депортуючи насильно українське населення для колонізації новоздобутих територій на заході, уряд (Закінчення на 4 стор.)

Ще про з’їзд СУЖ-у

В додаток до відомостей, поданих в минулому числі нашого часопису, повідомляємо про склад Управи СУЖ-у До Управи СУЖ-у вибрано: вдруге головою СУЖ-у д-ра Степана Барана і нову Управу в такому складі: Дацько, д-р Розсоха, Лівицький, Степовий, Кривуцький, Матвій Стахів, Которович, Підгайний. До Контрольної Комісії увійшли панове: Старів, Животко й д-р Лапічак. З’їзд СУЖ-у відзначався високою ідейною спрямованістю і доброю організацією.

З резолюції принятих З’їздом наводимо:

1. Другий З’їзд СУЖ-у заявляє свою солідарність з боротьбою українських революційних сил на рідних землях і заликає всіх українських робітників перед усім світом, що це боротьба за збереження духових вартостей і біологічних субстанцій українського народу і за високі ідеали свободи і прав людини. Коли ці ідеали не будуть боронені на українській території, то наступний удар спаде на весь культурний світ.

Рівночасно З’їзд апелює до всього українського громадянства на чужині, щоб воно активно підтримало консолідацію українських політичних сил, що єдина веде до скріплення українського визвольного фронту.

2. З’їзд СУЖ-у вважає, що джерело сили українського народу лежить в його

славному історичному минулому та найновіших визвольно-державницьких традиціях обох періодів українських визвольних змагань наших часів і тому в основні засади СУЖ-у З’їзд кладе оті всі національні здобутки та традиції в напрямку досягнення соборності та самостійності, як спільні для всіх світоглядів, наявних в СУЖ-у.

Виходячи з вище поданого, З’їзд вважає за конечне потрібне підтримати акцію консолідації українських сил.

3. З’їзд СУЖ-у, ідучи назустріч бажанню нашого суспільства та всім українським журналістам, що бажають об’єднання в одній професійній організації, з написком підкрайно, що СУЖ — це організація по запартийна і не стоять на жайній політично-ідеологічній платформі, крім платформи боротьби за українську суверенну оборону державу. Таким чином шлях вступу до СУЖ-у для всіх українських журналістів, без різниці політичних переконань і партійної принадлежності, завжди відкритий.

З’їзд доручас Управі СУЖ-у вжити відповідних заходів щодо вліття членів НДОУЖ-у в ряди однієї професійної організації.

Нова Управа повинна налагодити зв’язки з європейським та заокеанським світом і систематично інформувати його про українські визвольні змагання.

Павло Дубів

Ще про М. Хвильового

(Закінчення)

Ми знаємо, чого коштували Хвильовому його публічні виступи. Ми знаємо, скільки сил витратив М. Хвильовий на славетну літературну дискусію, виявивши при цьому значно більше мужності і відваги ніж це зробив Ф. Дудко, стаючи в позу оборонця українських народних звичаїв від „потворних здегенерованих писань М. Хвильового”. Беремо на себе сміливість твердити, що своїми „писаннями” Хвильовий прислужився українській справі значно більше, ніж п. Ф. Дудко згаданою статтею. Що ж до заяви останнього, буцім-то „такі твори здорові супільність відкидає і робить неприступними для широких мас”, заявляємо, в свою чергу, що неприступними для широких мас ці твори є лише в тій країні, де українську самостійницьку думку затиснуто в „ежові рукавиці”. Пан Ф. Дудко не був у цій країні очевидчиком вже дуже давно, і тому на відмінно чи має правдиву уяву про дійсний вплив скритикованих ним „писань” М. Хвильового на навколоїшню „здорову супільність”.

Пан Федір Дудко не тільки не з’ясовує причин формального новаторства Хвильового, а навіть і не пробує цього зробити. Едине, що він може, — це стати на поставле-

ний ним же для себе п’єдестал оборонця українських побутових звичаїв і виголошувати звідти сумнівні пропозиції на зразок: „Повикидаймо з творів Шевченка такі ненаочні нам (кому це — нам? П. Д.) речі як „Мати не вулицю мете”, „Дам лиха закаблучкам, дам лиха передам”, — европеїзуймо Кобзаря, намалюймо його на портретах у циліндри, одягнімо сами поверх вишиваної сорочки львівського смокінга і з вигуками: „Дайощ Европу!” почінмо общукувати європейські смітники”. Вигуки „Дайощ Европу!” лунають зараз не стільки серед нашої еміграції, скільки в тій країні, куди шановний п. Ф. Дудко навряд чи згодиться їхати (принаймні за теперішніх обставин), а щодо пропозиції одягти львівського смокінга, то така пропозиція могла прийти в голову хіба лиш йому одному. Шевченко і без запропонованого Ф. Дудком смокінга настільки міцно увійшов в європейську літературу, що зовсім непотрібно змінююти його становище в ній за допомогою якихось зовнішніх атрибутів. Відносно ж вимоги європеїзації, зазначуємо, що честь поставлення цієї вимоги належить не панові Федорові Дудко. Її (тобто вимоги європеїзації) висував ще Лесь

Курбас, який, напр., в тижневику „Мистецтво” (Київ, 1919 р.) писав, що український театр мусить проявлятися „...у новій концепції, якої рями не хочуть обмежувати себе темами рідного села і старини, котра (концепція — П. Д.) почуває себе у звязку із всесвітніми висотами здобутків і сумнівів”.

Визволення з-під гніту царської Росії сприйнято було українськими мистецтвами, як можливість наблизитися до мистецтва тогочасної Європи і саме цим пояснюється поява в українському мистецтві різних стилів, ідентичних до стилів тогочасного європейського мистецтва. Протисну співпраця нашого тодішнього мистецтва з західноєвропейським свідчить хоч би той факт, що сам батько експресіоністичної драми Георг Кайзер приїздив із Західу на Україну подивитися на виставу своєї п’єси в „Березолі”. Отже пообідається це п. Ф. Дудкові чи ні, а контакт з Західною Європою наше мистецтво у же тримає — і то не від сьогодні. Тому, коли в сучасніх Хвильовий шукав творчих заходів для виявлення внутрішньої суті таких понять, як „революція”, „більшовизм”, „загірня комуна”, — він мусив звернути увагу на засоби виявлення в українському мистецтві не стільки зовнішнього (танки, вечорниці, барвистий різномальорівний одяг), скільки внутрішнього (остання вимога становить собою характерну рису тогочасного європейського мистецтва). Щось подібне

пережили всі тогочасні українські мистецтви, вирішуючи цю проблему кожен по своєму, залежно від специфіки своєї ділянки мистецтва. Курбас, наприклад, в своїх намаганнях показати в мистецтві внутрішнє дохідив до того, що, крім внутрішньої суті, не показував взагалі нічого, будуючи вистави на самому тільки голому ритмі.

Потребу внутрішнього в мистецтві висувала перед мистецтвами доба. Якщо в час наближення революції це можна було говорити про революціонера абстрактними термінами („Вічний революціонер. Дух, що тіло рве до бою. Рве за поступ щастя й волю...”), то після того, як революція стала доконаним фактом, ці абстрактні терміни мусили бути втілені в живі конкретні образи. Мало показати учасників революції, треба розкрити їхню суть, дати психологічне обґрунтування кожному їхньому вчинкові. Ось завдання, що стояли перед Хвильовим, і потребу вирішення яких п. Ф. Дудко (якщо оцінювати його тільки на підставі згаданої статті), так і не зрозумів.

І ще одне питання встає перед нами, це — потреба дати бодай загальну оцінку того значення, яке має і матиме для українців постановка п’єси „Мати і Я”. Про демонстрацію цієї п’єси на українській сцені п. Ф. Дудко не сказав ні слова, сконструювавши тільки немілій для нього факт захоплення нашої преси з приводу згаданої вистави. Спробуємо ж дати оцінку цієї виставі, щоб значення п’єси стало у

Трагедія Холмщини і Підляшши

(Закінчення)

польський тим самим підкresлює, що не може собі дати ради з загосподаренням цих територій, з яких усунено так само насильно усе німецьке населення, а отже і конечність посідання цих земель Польщою ставиться фактом насильного оселювання тут українців з Холмщини, Підляшши і Лемківщини під знаком запиту. Зного боку гаряче протестуємо проти промоціонування сучасною Польщею собі дороги на захід по трупах українських виселенців. А в кожному разі не свідчить це про колонізаційні здібності польської нації.

Українська нація тут на чужині, глибоко переживає разом з нашими рідними, братами й сестрами, Холмщаками, Підляшанами і Лемками іх і нашу спільну трагедію. Ми знаємо, що ніяка інша українська земля не перетріпала стільки в останньому столітті, як Холмщина і Підляштя. Згадаймо тільки кілька дат з минулого.

В 1874 році царський уряд заходився „возоєдинити к православ'ю” холмщаків і підляшан, що були тоді греко-католиками. Під час цієї акції карні експедиції козаків пацифікували „упорствуєщих” підляшан, що трималися своєї батьківської віри. В результаті цієї акції понад 100.000 населення цих земель підпало під вплив римо-католіцької церкви, польського клиру і сполонізувалося. Так повстало на Підляшти проблема „калакутів”. Під час цієї пацифікаційної акції російський уряд депортував на схід, в Сибір і центральні російські губернії сотні підляських греко-католіків і тисячі „упорствуєщих” підляшан.

Під час війни 1914/18 років усе населення цих земель було примусово евакуйоване при відході російської армії, усі села випалені, церкви висаджені в повітря. Тоді, так як і тепер, прощається підляшані і холмщак з рідними кутками і брав

у торбинку пригорші рідної землі, як символ єднання з батьківщиною і, щоб на випадок смерти, спати у чужій землі з грудкою рідного поля. А коли після війни т. зв. „біженці” верталися на рідні місця, заставали тут поле, поросле молодим і густим лісом, в якому бродили дики свині, що винищували потім збіжжя, засіяне на викорчуваних з-під лісу, скопаних руками „загонах”. Села були знищені вогнем, так що біженці серед бур'янів не раз не могли знайти їх пізнати місця, де колись стояла їх хата. Сотні біженців, що поверталися тоді на рідні землі, гинули в 1920—1922 рр. від голодного тифу та інших пошестей.

Під час панування „демократичної” Річипосполітої ці землі знову були об'єктом найрізноманітніших експериментів, від колонізації часів великого польського війта — В. Вітоса починаючи, і на „жондовій унії” та збуренню „злишніх православних об'єктів” в 1938 р. кінчаючи. Знову відбувалися пацифікації сіл, що боронили свої святыни...

Врешті під час останньої війни розпочалося тотальне фізичне винищення українського населення цих земель. Не маємо змоги на цьому місці бодай приблизно передати ту трагедію і муки, що переживала тоді Холмщина і Підляштя. Країні однинці і цілі села були поголовно вимордувані. Мова людська за слаба для того, щоб передати на письмі страждання нашого народу на цих землях. Не віримо, щоб кров і жертви нашого народу, які впали тоді і тепер падуть на цих землях, принесуть щастя нашим сусідам і що майно українське, пограбоване після депортациі холмщаків і підляшан, забезпечить добробут тим, що його тепер захопили.

Думаемо, що хоч які заплутані міжнародальні відносини на цих землях, але при добрій волі обох заинтересованих сторін можна будо б ці відносини розв'язати з задо-

валенням для обох сторін і не обов'язково мечем.

Світ байдуже приглядається до всього того, що діється тепер на наших землях. Те ж, що там діється, відноситься не тільки до нас української нації, чи й іншої нації, що силою історичних обставин знайшлася за залізною завісою. Все, що там діється, б'є по засадах міжнародної моралі й руйнує підставові поняття загальнолюдської етики й справедливості. Катахлізми, що їх переживає наше покоління, є результатом загальнолюдської кризи моралі. Від того, чи світ скоче, чи ні знайти вихід із цієї моральної кризи залежить буття чи не буття людства в його сучасній культурній формі. Тому й трагедією, що її переживає наш народ, а зокрема в сучасну хвилину Холмщина і Підляштя — повинні б зацікавитися міжнародні чинники, принаймні ті, що сидять поруч з сьогоднішніми „найдемократичнішими” урядами з-за залізної завіси за одним столом в ОН, з метою перевести в життя засади Атлантическої Хартії.

Незалежно від того, чи зрозуміє світ нашу трагедію і небезпеку спільного пересиджування за одним столом з тими, що давно вже викреслили із свого словника такі слова, як мораль, справедливість, шанування людських прав і законів, ми, українці, віримо в доцільність дії Провидіння. Хто взяв меч — від меча і загине. Хто воє методами, застосованими тепер на наших землях, раніше чи пізніше буде поставлений перед трибуналом справедливости. Е. Більський

* Советська окупаційна влада задуме заключити торговельний і господарчий договір з советською окупаційною зоною Німеччини. Ці нові заходи щодо советської зони стоять в зв'язку з переведенням плану Молотова для східної Європи з проектом Берлін щодо Німеччини. Правдоподібно наступить також заключення відповідних господарських договорів з іншими східно-європейськими державами.

* Грецький уряд заборонив видавати закордонні пашпорти для всіх грецьких мужчин в віці від 21 до 35 років.

КОМУНИКАТ

Сповіщаємо наше громадянство, що українське студентство на еміграції, в разумінні ваги хвилини і в почутті відповідальності, рішило об'єднатися в одну станову організацію, щоб таким чином використати всії свої сили на спільні змагання до спільнії мети.

4-тий Надзвичайний З'їзд Центрального Союзу Українського Студентства і 3-тий Звичайний З'їзд Центрального Еміграційного Союзу Українського Студентства, що відбулися рівночасно дні 28 червня ц. р. внесли таку спільну постанову:

„Оба дотеперішні центральні об'єднання: Центральний Союз Українського Студентства і Центральний Еміграційний Союз Українського Студентства зливаються в одну центральну організацію під назвою Центральний Союз Українського Студентства (ЦЕСУС).

Цей факт злиття має за ціль підкresлити, що Центральний Союз Українського Студентства не є новою організацією, але є легальним наслідком обох організацій, зокрема, що він переємником світлої 25-літньої традиції Центрального Союзу Українського Студентства — і тому вдержує його назву, з другого, що він теж переємником півторарічних зусиль та віданої праці Центрального Еміграційного Союзу Українського Студентства на студентських закордонних відтинку“.

Загальний Студентський З'їзд, що відбувся в дніях 29 і 30. червня ц. р. прийняв до постанову до відома і одобрив й. Від цієї хвилини нема більше двох студентських централів, а є одна становна центральна студенцька організація: Центральний Союз Українського Студентства (ЦЕСУС).

Подяючи до широкого відома' цю радисну вістку, висловлюємо надію, що не промине вона без відгуку, і що об'єднання на студенцькому відтинку започаткує процес творчої консолідації цілого нашого громадського життя.

Мюнхен, дні 30. червня 1947.

Д-р Володимир Янів (ер),
пресійник Загального Студентського З'їзду

Д-р Петро Мельник (ер),
б. голова Центрального Еміграційного Союзу Українського Студентства (ЦЕСУС-у) і Всестудентської Координаційної Комісії.

Клавдій Білинський (ер),
б. голова Центрального Союзу Українського Студентства (ЦЕСУС-у) і Всестудентської Координаційної Комісії.

Д-р Роман Залузький (ер),
голова Центрального Союзу Українського Студентства (ЦЕСУС-у).

* Господарська конференція знову збереться в Парижі в кінці серпня, щоб вислухати звіт технічної комісії про 4-літній піян реконструкції європейської економіки.

виконанні акторів його студії.

Про майстерність гри цього театрального колективу наші газети писали уже чимало. Всё ж хочеться відзначити одну деталь, добре знайому нам з побутового репертуару, але яка в грі акторів студії відограс цілком особливу роль. Маємо на увазі горілку. Цей невід'ємний аксесуар всіх побутових п'ес був добрим засобом для полагодження різних загумікових справ („Чарка все на світі робить”, „Як ковбаса та чарка, то минеться й сварка” і т. д.), тобто виконував роль чисто зовнішнього фактора. Пиятика має місце і в п'есі „Мати і Я”, але там значення її інше. Горілка допомагає розкрити образ Андрія. „Хіба я не комунар?” — кричить він, усвідомлюючи в той же час, що звязок його з партією є механічним, що мрії про загірню комуну не вийшли з середини його душі, а пристали до неї ззовні. Щоб знайти в собі силу для служіння партії, він п'є горілку і це допомагає йому виносити смертний вирок багатьом українцям, між ними рідному братові і рідній матері. Так з фактора зовнішнього на побутових п'есах горілка стає фактором внутрішнім, бо допомагає розкрити психологію людини, дає психологічне вправдання деяким людським вчинкам. Творчо студіюючи акторські засоби, театр Гірняка розкриває все нові можливості передачі життя на сцені.

І ще одну рису хочеться відзначити в акторів студії Йосипа Гірня-

всій величині не лише завдяки авторам, але й завдяки акторам. Богдахові про п'есу, треба згадати і тих, хто втілив ідеї п'еси в живі образи та доніс ці образи до глядача. Маємо на увазі виставу „Мати і Я”, зроблену театром-студією Йосипа Гірняка.

Цей театр не випадково називає себе студією. Він студіє життя у всіх його проявах, він студіє та кож і ті засоби, що допомагають актору підкорити собі глядача і вести його до вершин мистецтва, до тієї межі, де стираються грани між мистецтвом і життям, де говориться вже не про гру на сцені, але про дійсність, що проходить перед глядачами.

Вкажімо на приклад такого студіювання, при чому студіювання життя і мистецтва одночасно. Так, напр., тема двох братів, які стають ворогами, не є новою в українському мистецтві. Згадаймо хоч би про синів Тараса Бульби (ци аналогію підсказують нам і імена Остапа і Андрія, що навряд чи є випадковими). Але там ворожий табір був один, в п'есі ж „Мати і Я” цих таборів два: російська білогвардійщина, яка хоче задушити молоду українську республіку, і російський комунізм, який хоче спрямувати течію руки революції в своє комуністичне русло. Саме такою була дійсність на Україні, саме так показав її Хвильовий, а вслід за ним автори п'еси. Заслуга Гірняка — постановника в тому, що він підкresлив актуальність зображеніх на сцені подій і їх

значення для нас. Заслуга Гірняка — актора в тому, що він розкриває перед глядачем духовний світ українця, який в ім'я чужих ідеалів зрадив рідний народ.

Тема зради не є новою в українській літературі. Той же гоголівський Андрій зрадив козаків і перейшов на службу полякам. Але в той час такі явища були поодинокі і Гоголь трактував цю зраду не як явище соціальне, а як явище особисте (кохання до красivoї полячки). Хвильовий же, бачачи, як деякі українці переходили на службу до Москви, потрактував цю зраду не як явище особисте (бо воно, набираючи масових форм, уже не могло пояснюватись тільки особистими причинами), а як явище соціальне (служіння більшовицьким ідеям).

Студіюючи життя в усіх його проявах, актори студії ціл керівництвом Йосипа Гірняка намагаються усвідомити внутрішню суть соціальних явищ і за допомогою різних акторських засобів розкрити їх перед глядачами. І тут вплив виявляє себе висока майстерність гри акторів, що окрім індивідуальних образів підіймаються до значення типів, а в конкретних проявах людських взаємовідносин передають загальне життя в усій його складності й багаторізності.

Відповідно до значення даного явища в житті приділено йому і місце в п'есі. Не випадково Остап займає менше місця, ніж Андрій. Ідеї білогвардійщины сприймаються украйнцями, як чужі, настільки ви-

разно, що для характеристики цих ідей непотрібно відводити аполегету їх у п'есі багато місця. Навпаки, ідеї більшовизму ще живуть, вони щодня відривають від матері-України її синів, вони й до їхні не втратили своєї актуальності. Розкрити душу комуніста, показати українцеві, що чекає його в цьому таборі, — ось завдання, які стояли перед Гірняком, коли він брав на себе цю найскладнішу в п'есі і найважчу до виконання ролю. Не кожен актор зміг би в повні розкрити перед глядачем цей складний і заперечливий образ, але Гірняк зміг. Майстерно простий у грі, без зайвої жестиколюдності, без дешевих театральних ефектів виступає він перед нами, як глибокий знавець людської психіки, аналізатор, синтетик одночасно. Аналізатор, бо розкриває всі сторони людської душі; синтетик, бо показує ці риси не як механічне нагромадження абстрактних ідей (любов до матері, вірність партії, мрії про загірнену комуну і т. д.), — а з'єднаннями в один художній образ — людину з усіма її сильними і слабими сторонами. І тому такими переконливими, психологічно — виправданими здаються вчинки всіх дієвих осіб, як у виконанні Й. Гір

Конференція союзу ДП преси

Августург, 15. липня. В Гавнштадті відбулася конференція союзу ДП преси. Учасників було 46 і були заступлені всі національності, що мають свою ліцензіовану пресу. Ціла конференція відбулася в діловому тоні. На початку голова союзу п. Р. Ільницький прочитав звіт про дотеперішню діяльність союзу. Після того п. Берлінгс, секретар союзу, подав фінансовий звіт. Виявилось, що недостача фінансових засобів гальмує діяльність союзу. Вирішено, після ширшої дискусії, збільшити членські внески. Опісля п. Берлінгс подав деякі інформації в спріві директив для преси і вияснив деякі неясності. На обід прибули капітани Мек-кун і Робінсон з Франкфурта, що завідували пресовими справами ДП. В товарищескій гутірці за обідом вони подали дуже корисні інформації для ДП преси. Після обіда була вибрана резолюційна комісія по одному представнику кожної нації. Від українців увійшов представник „Нашого Життя“ п. Богдан Феденко. Резолюційна комісія виправдовувала проект ділової резолюції з конкретними цілями. Увечорі частина учасників поїхала на прогульку ДП преси в Мюнхен і Міттенвальд. Конференція була добре організована і тим зробила на учасників добре враження. Треба сподіватись, що Союз ДП преси виконає свої поважні завдання в організації преси на вигнанні.

Н. О.

НІМЕЦЬКА ХАРЧОВА СКРУТА

Советська зона не виконує своїх зобов'язань перед рештою німецьких земель. Замість 120.000 тонн збіжжя, дала вона досі тільки 80.000. Замість 235.000 тонн картоплі, довезла тільки 109.000.

* Міністер закордонних справ США Маршал у справі еміграції вимагає дозволити 400.000 ДП протягом 4-х років емігрувати до США.

ка. Цей театр зображує життя не в статці (непорушному спокої), а в динаміці, де одні події приходять на зміну іншим. Показуючи соціальні зміни в суспільстві, він одночасно звертає увагу на проблеми вирішення цих соціальних змін. Двох ворогів мала перед собою молода українська республіка і двоє братів — синів однієї матері — пішли на службу ворогам. Але не всі українці покинули батьківщину в тяжких для неї час, як не всі сини зрадили свою матір. В п'есі показано що й третього сина, який пристає до українських вільних козаків. Пішовши з кону на початку п'еси, він з'являється тільки в її кінці. Автори (і актор) не показали цей образ повністю, в усьому його завершенні. Цього й не можна було показати, бо український повстанець в нашій історії ще не сказав свого останнього (і вирішального) слова. І якщо білогвардієць Остап, зійшовши з кону нашої історії, сходить і зі сцени, то Іван, по суті, на сцені тільки з'являється. Глибоко символічне значення мають для нас ці образи — значення, яке, завдяки мистецькій грі акторів, встає перед нами у всій своїй величавості. В останню хвилину над трупом убитої матері з'являється її вірний син, молодий і відважний. Цей образ єдини символізує собою ті активні сили, які криються в масі українського народу. Віримо, що ці сили ще скажуть своє вирішальне слово — і в житті і на сцені.

УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ

В ритмі танцю

З приводу виступу в Ділінгені балетної школи примабалерини В. Переяславець

Цей маленький світ відкрив нам таємницю скарбів, таємницю невичерпних можливостей української цації.

Ті, що звикли знецінювати мистецтво в світі дитини, мусили зреагувати своїм думкам. Ті, що бачили дитину лише в світі казки — Андерсена чи Шехерезади, — відкрили нові джерела, яких не знали досі.

Ті, що бодай раз побачили виступи балетної школи Валентини Переяславець, мусили в тому переконатись.

„Чародійна паличка“ — сценка на одну дію. Шість 7-10-річних аристократів балету! Два вояки в уніформі, з рушницями. Фея — Наталка Гранишин і Киця — Кама Ампілогів. Тарантела. Еспанка і кітась.

І Наталка і Кама — це не просто діти, що „грають і танцюють“. Це — зірки дитячої сцени. Ви забуваєте про їх вік! Ви сидите в справжньому театрі, в якому панують принципи чистого мистецтва. І ви бачите це мистецтво, створене дітьми.

Фея — це струнка дівчинка з чародійною паличкою — здібна скоригувати всю ту розбурхану масу ляльок. Вона велично, граціозно проходить сцену. Кожний її жест, рух окреслений з математичною точністю. Величний і малюнничий карнавал з другої частини — це дівертисмент, маленькі сценки, що напричуд вражають своєю музичністю, де маленькі балетниці виявлюють свої індивідуальності, де повно барв і життя.

Ми твердимо: це мистецтво. Во й „Попелюшка“ і „Лялька“, і „Мізинчик“, і „Червона шапочка“, і особливо „Чардаш“ — направду бездоганні. Вони мистецько довершенні. „Чардаш“ у виконан-

ні Ками Ампілогів — мило вражає свою безпосередністю.

Правда, трапився маленький конфуз: звія в чобітку зразив Камі ніжку. Кама скривилася... несподівано зникла за кін. Це викликало хвилинне заміщення в залі. Але ось Кама знову вийшла на сцену. Сміливо і граційно, так ніби нічого не трапилося.

„Справді „Чардаш“ — маленький шедевр маленької Ками. П'ять хвилин Кама була серед нас дорослою. Ці ж п'ять хвилин ми були дітьми. І почували себе прекрасно.

Вальс Іогана Штрауса — повний пристрасних почувань.

Уявіть собі: голубі, як весняне небо, суконки. Капелюшки самбреро. Цілій потік пішнобарвних квітів весни. Пари поважно пливуть по сцені. Утворюють замкнене коло. Пливуть нестримно, як потік. Міняються швидко, як в кінематографі...

Це щось дивовижно — чарівне. І... зовсім не дитяче.

Коли ми сьогодні говоримо про театр-студію І. Гірняка, цього справді модерного театру молоді з великими творчими можливостями, то треба сказати про балетну школу прима-балерини Валентини Переяславець: це школа великих надій. Із групи старших, уже частково знаних з виступів — Ірина Багацька, Юрій Гарасим та Марія Стешин — довели це своєю безперечно вартою уваги працею, що зродилася в тісні і непривітних стінах Інгольштадтського табору.

Шасти Вам, маленькі друзі! Во мені знову хочеться бути дві години дитиною, щоб бачити вас величими.

Вол. Русальський

Концерт капелі „Україна“

До Августурга завітала капеля „Україна“ під керівництвом проф. Нестора та дала кілька концертів: в Сомме-Казерні 9. 7., в залі Людвігсталім в Августурзі 11. 7., в Евангельській августурзькій церкві 11. 7. і в українській православній церкві 12. 7.

Концерт в Сомме-Казерні при переважній залі розпочався кантою на честь Шевченка, муз. Стеценка. В програму входили твори Леонтовича, Демуцького, Лисенка, Кошиця, Ніщинського, а також Штрауса, Шумана тощо. В програмі концертів для чужинців входили також твори Года, Зільхера, Моцарта, Верді та Максе Фільке. Як світські так і духовні концерти пройшли з великом мистецьким успіхом. На чужинців співи капелі зробили незабутне враження, а мешканці табору Сомме-Казерні на концерті 9. 7. з небувалим підні-

сенням оплескували виступи капелі та обдарували її пішніми букетами квітів: від управи табору, від дітей.

В порівнянні з попередніми виступами капеля значно зросла під кожним оглядом. Хор власними зусиллями для слави української пісні пробиває собі дорогу в світ і, як довідусмо, після кількох показових концертів для командного складу американської армії, керівники мистецького відділу Гол. Квартири уклали з проф. Нестором умову, за якою капеля впродовж кількох місяців виступатиме в містах американської зони для американських вояків, а також дасть радіо-концерти і настілька пожалкувати, що долею капелі так мало цікавляться наші українські установи, покликані дбати про наше культурне життя і нашу добру славу в світі. Н. I.

До Українського Громадянства!

Третій рік еміграції проходить вдало в важких матеріальних і побутових умовах, які було зразу по закінченні війни. Голод і нужда панують майже в цілій Європі, і держави, що зберегли своє господарську рівновагу, не в силі допомагати знеможеним народам. Українське громадянство на скіталіші в Німеччині відчуває це болюче на себе. У нас чимраз більше потребує, яким мусить помагати сама українська громада. Українське громадянство дало все не раз доказ, що розуміє потреби другого, і ціле наше українське життя ми збудували, допомагаючи однім, сильніші слабшими, кожний помагаючи братові в біді хоча більшістю лептою.

Наші потреби збільшуються з кожним днем, а громада наша меншає. Число високрінгуваних збільшується, а багато родин залишається без найконечного забезпечення, зокрема жінки з дітьми без допомоги й опіки, розкинені по цілій Німеччині. Десятки потребуючих звертаються до нас щодня за допомогою. Кількість їх ще збільшилась. Тому, доки ми ще всі разом, сильніші допомогою для тих, що найбільше зневажлені і найдовше будуть зносити важкий гант. безробіття і кепівного застра.

Творім основу для збереження української людини на чужині і жертвуюмо на Допомоговий Фонд.

Збірку на Допомоговий Фонд переведуть Відділі Суспільної Опіки і Жіночої Організації, починаючи від дня княгині Ольги, від 24 липня до 15 серпня 1947. року.

Жертвуйте кожний хоч би найдрібнішу лепту!

За Центральне Представництво Української Еміграції:

В- Мудрий Голова мгр. Р. Ільницький
Головний секретар

За Об'єднання Українських Жінок на Еміграції:

I. Палковська Голова В. Шпаківська
Секретар

„ВАТРА“

22. 6. 1947 в ганноверській театральній залі співав хор „Ватра“. Це перший студентський хор в англійській зоні.

Лист з Бразилії

Дорогі друзі!

Першого листа я Вам надіслав ще з пароплава. Тепер ми вже 18 днів сидимо на справжньому острові квітів. Куди не глянеш, довкола — скрізь і всюди бачиш, як все цвіте, росте, розвивається. Уявіть собі, що на цьому чудесному місці ми відбуваємо так звані карантини. Наш острів нагадує нам рідний Крим. Тут дуже красиво, клімат чудовий. Всіхалі, кращого й бажати вічного, хотілось би тут залишитися на все життя. Але, на жаль, цей острів є лише короткий карантин.

Довожу до Вашого відома, що на кожну особу ми вже одержали по 10 доларів готівкою. Це, так би мовити, дістали вступного перед в'їздом до Бразилії на постійне мешкання. Майте на увазу, що 10 доларів дорівнюють 180 крузерам — така чудернацька назава бразилійської монети. На ці гроші ми можемо купувати собі шоколаду, банани, фінікі і т. ін.

Тепер дещо напишу про передбачену роботу. Я їду до найпівденнішої частини Бразилії — в Ріо-Гранде. Всі дуже хвалять південня тієї області, вважають, що воно майже цілим не відрізняється від південної розкішної французької Рів'єри. Та й на нашему острові (5 кілометрів від Ріо-де-Жанейро) зараз дуже добре, вночі навіть відчувається діяка прохолода, так що доводиться трохи вкриватися.

Коли ми приїхали до Бразилії, то місцева митна служба зробила поверховий огляд нашим речам. Все проходило в надзвичайно вівчливих формах. По двох днях нашого перебування на острові ми вже почали ходити через океан на сусідні острови за горілкою. На тих островах є чудові ресторани. Три дні тому бразилійська влада нам уже дозволила групами їздити до Ріо-де-Жанейро. У крамницях бразилійської столиці вражає очі не достатки, а величезні зайвини усього, скрізь просто напхано всього того, що вирощує, чи виробляє світ.

Як уже говорив, я мушу їхати в Ріо-Гранде. Там обіцяють дати мені працю техніка. Звідси напишу Вам докладніше.

Дорогий пане В., кидайте все і їдьте сюди, всіма способами вирівнайтесь з поганої Німеччини. Тут ви знайдете і працю і добру платню за вашою кваліфікацією. Головне, щоб Ваш фах був обов'язково визнаний у паспорті. Розмови в Німеччині, що тут тяжко влаштуватися — нічого не варти, просто собі балачки з нічев'я. Коли приїдете до Бразилії, Ви одразу ж знайдете для себе цікаву й потрібну працю.

Тепер кілька слів про ціни та заробіткі. На будівництві, чорнороб заробляє 25—30 крузерів у день. Більш кваліфіковані робітники дістають 50 крузерів і вище на годину.

В Ріо-де-Жанейро кіло рижу коштує 2—5 крузері

Годі дискутувати!

Вперто хочуть нас переконати в тому, що Спілка Українських Журналістів (СУЖ) — це партійна організація, що об'єднує українських журналістів лише якогось одного політичного напрямку. Але це твердження не відповідає правді, доказом чого може бути і статут і практика Управи цієї організації. За статутом кожний український емігрант-журналіст може бути членом СУЖу, а практично ніхто не може навести ні одного прикладу, коли Управа СУЖу відмовила б хоч котромусь українському журналістові в членстві СУЖу з мотивів „ідеологічних“.

Як приклад „партійності“ наводиться ухвалу Управи СУЖу з 18. 10. 1946, в якій говориться про те, що члени СУЖу вітають консолідаційні заходи КУКУ і будуть їх підтримувати. Що ж тут „партійного“? Коли об'єдналися студенти — ми всі з радістю цей факт привітали. Якби об'єдналися, скажімо для прикладу, Товариство і Ліга Політ'язнів, ми всі раділи б і дали б налеве вислів своєї радості на сторінки нашої преси.

А тут якраз мова не про об'єднання студентів, чи там політ'язнів, але про консолідацію основної рушійної сили — наших політичних партій! Якщо вони об'єднаються, договоряться, сконсолідуються, — то напевне з цілого нашого життя зникне царалелізм, розбиття, хаос і анархія, і ми матимемо нарешті єдиний політичний Центр!

КОРОТКІ ВІСТКИ

* США на 19. серпня скликають до Вашингтону конференцію 11 держав для опрацювання мирового договору з Японією. Англія щодо терміну внесла певні застереження, тому що на 26 серпня скликається в цій справі британська ім'ярльяна конференція до Кеббери. Правдоподібно з цієї причини речинець буде перенесений на місяць вересень.

* Фінансова комісія Палати Репрезентантів США ухвалила 1,5 міліардів доларів для закордонної допомоги. Завердження цього проекту наступило після промови міністра Маршала, який змалював критичні відносини в Європі і советські цілі.

* Американський Сенат затвердив на протяг 12 місяців понад 6 мільярдів доларів на розбудову amer. збройних сил. Рівнож 3,5 мільярда доларів затвердив на потреби військово-морської флоту.

* США перебрали від ОН мандат над колишніми японськими мандатними островами Карабінами, Маріянськими і Маршаловими.

* Туреччина згодилася прийняти до себе віткачів-мусульман, що походять з Советського Союзу або балканських країн і не бажають повернутися туди з політичних причин.

* Увійшла в силу „Індійська Книга“ — закон про незалежність Індії і створення двох доміній Індії і Пакистану.

* Перед берегами Палестини, англійськими військово-морськими частинами викрилося корабель, який віз нелегально живівських емігрантів до Палестини. Прийшло до бортів між 4.554 живівськими емігрантами і англійськими моряками. Вбитими є три особи і 120 ранених. Іх повідомляє агенція АР — в бафах місцевостях Палестини живівські терористи перевели напади на англійські військові частини.

* Голландський Уряд скликає на день 23. липня надзвичайне засідання голландського парламенту, на якому буде дано виснення уряду про положення в Індокитаї.

* Як першу допомогу США передають Туреччині 10 торговельних кораблів.

* Рада Безпеки офіційно підтвердила про одержання скарги Єгипту на Англію. В скарзі говориться, що Англія навмисне зволікає виведання своїх військ з Єгипту і перешкоджає Суданові приєднатись до нього, 5-го серпня Рада Безпеки розглядаємо цю скаргу.

* Як повідомляє швайцарська агенція КПА, недалеко від міста Городка в Україні советська поліція спорудила концентраційний табір для католицького духовенства.

* Австралійський міністер для еміграції підписав у Женеві угоду з IPO про набір ДП до Австралії.

* Як повідомляють з Вашингтону військова місія в Греції даватиме поради грецькій армії при її боротьбі проти грецьких партизан.

Чи було б щось дивного у тому, якби консолідаційні заходи до такої необхідної нам координації українських політичних сил привіталася... ну, наприклад професійна спілка українських ветеринарних лікарів? Ні, нічого в тому дивного не було б, бо ж наші ветеринарні лікарі є членами нашого народу, в по-літичніх емігрантами, і вони як і ми всі зацікавлені в оздоровленні нашого політичного життя на еміграції. Чи від того ця спілка перестала б бути професійною? Очевидно, що ні.

Ця спілка перестала б бути професійною тільки тоді, якби вона втруглася в переговори, ставила якісь свої умови політичним організаціям і т. п., бо тим самим вона сама перетворилася в організацію політичну. Оскільки ж спілка ветеринарних лікарів, спонукана любов'ю до Батьківщини, радіє з того приводу, що наші політичні організації стають на шляхах консолідації — то що ж тут антипрофесійного, „партійного“?

Все тут сказане про спілку ветеринарних лікарів — відноситься й до Спілки Українських Журналістів, з тою різницею, що українським журналістам, як робітникам пера, у першу чергу належить привітати спробу такої координації політичних сил.

Але хліба є такі українські журналісти, що виступають проти координації українських політичних сил? Так, є й такі. Але виступаючи проти політичної консолідації, вони сходять з професійного грунту українських журналістів, сходять зі становища українського патріота взагалі, а стоять єдино і виключно на становищі своєї партійної групи. Це і є ті правдиві „патріоти партії“.

Годиться при цьому сказати, що Контрольна Комісія СУЖу, гостро критикуючи діяльність дотеперішньої Управи, у свою річну звіті на з'їзді СУЖу в Етлінгені, в ухвалі Управи СУЖу з 18. 10. 46 не знайшла ніяких елементів „партійності“ і це становище було апробоване З'їздом. Звісно, якби там були члени НДОУЖу (в перед ними ніхто дверей не замикав), може біт було б вдалося З'їзд переконати в протилежному...

Як же справа стоять з об'єднанням всіх українських журналістів? Хто тут „хоче“, а хто „не хоче“? 19. 6. ц. р. один із членів посередньої Управи СУЖу, написав був до Управи НДОУЖу листа, в якому повідомляв Управу НДОУЖу про час і місце найближчого засідання Управи СУЖу і просив надіслати своїх делегатів для переговорів у справі об'єднання.

На цього листа до сьогоднішнього дня відповіді від НДОУЖу нема. Натомість з'явилася в ч. 50 „Української Трибуни“ довга й плутана стаття п. З. Пеленського, в якій він пробує „висвітлити“ (ми сказали б „затемнити“) цю „неупорядковану справу“.

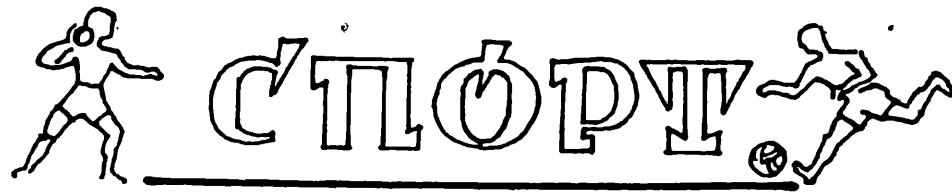
Нам здається, що було б значно краще, якби п. Пеленський, або ним очілювана Управа, відповіли були СУЖові на його листа, договорилися щодо місця й часу і зійшлися, щоб упорядкувати цю справу. Там можна було б не лише повторити всі оті „аргументи“, які заняли понад пів сторінки „Української Трибуни“, але сказати значно більше, ну й розуміється... вислухати контрапозиції та наречії договоритися і, замість довгої статті, написати коротке повідомлення у всіх українських часописах, що „від нині існує одна професійна організація українських журналістів“. Наші читачі з такого повідомлення налеве мали б більше радості, ніж з довжелезних статей п. Пеленського.

СУЖ цього хоче. Чи хоче НДОУЖ? Нам здається, що НДОУЖ, а може він же його Голова п. Пеленський, хоче... дискутувати на сторінках преси. Але ми скажемо: „Годі дискусій! До об'єднання сил, до єдності!“

ІНСТИТУТ ЖИВИХ МОВ

В Августському Інституті Живих Мов, що готує перекладачів, 15. липня закінчився перший навчальний рік. Студенти Авдіторного Відділу склали іспити з українською мовою, з англійською, німецькою і французькою. Як позитивну особливість навчання в цьому інституті треба відзначити викладання в ньому не тільки чужих мов, а й української з метою підготовки двомовних перекладачів, бо ж досі в нас переважали такі випадки, коли знавці чужих мов не знали української — і навпаки. У цьому ж місяці липні закінчуються перші півріччя й на Позачасному Відділі, у з'язку З цим між 21. і 26. ц. м. відбудеться консультаційно-іспитова сесія позаочникові.

Читайте «Наше Життя»!

УСТ „Чорногора“ — поляки (Августбург) 3 : 3 (1 : 2)

В неділю 20. 7. УСТ „Чорногора“ в польському таборі Інфантіріазерне розіграли товариські змагання по футболу і пінг-понгу. Змагання по пінг-понгу закінчилися перемогою „Чорногори“ 4 : 3.

Коли розпочалися футбольні змагання, кожний з нас думав, що нашому віце першу зустріч піде легко, але показалося цілком інакше. В першій половині технічну перевагу мали поляки над нашою дружиною. В „Чорногорі“ замітний брак тренінгу, видна була рівнож незіграваність поодиноких гравців, часами хаотичні подання так були „докладно подавані“, що попадали не до свого гравча, а до противника. При цьому рівнож треба зауважити, що деяким гравцам „Чорногори“, а головно право-криловому, бракує культурності. Його некультурність доходила часами до нецензурних московських ви-

гуків, а польська публіка собі тільки з того сміялася і говорила „то звичле бива у москалів“. Думаемо, що на все це провід „Чорногори“ зверне належну увагу і відповідно на це зареагує. В другій половині „Чорногорці“ частіше переходили до воріт противника. Змагання закінчилися вислідом ремісом 3 : 3 (1 : 2).

Глядач-приватник

19. 7. 47. УСТ „Чорногора“ грава в балтійському таборі на Гохфельді з лотишами, програючи по баскетболу (кошівка) 14:25 та у волейболу (відбиванці) 0:2.

Діловий відділ РФК звертається з проханням до всіх Товариств, які мають відзнаки, щоб переслати по одній штучці на адресу РФК для архіву.

ОГОЛОШЕННЯ

Надзвірна Рада кооперативи „Кооперативне Об'єднання Споживачів „КОС“, кооператива з обмеженою відповідальністю в Мюнхені повідомляє, що П. Звичайні загальні збори кооперативи відбудуться в суботу, 2. серпня 1947 р. о год. 10-їй передпівдні в домуві кооперативи при Розенгаймерштр. 46 а (ресторан), з таким порядком нарад:

1. Відкриття Звич. загальних Зборів і їх конституовання (§§ 25 і 29 стат.);

2. Верифікація протоколу попередніх Звич. загальних зборів;

3. Звідомлення з діяльності Надзвірної Ради і Управи враз із рахунковим замкненням за роки 1945 і 1946 (§ 26 стат.);

4. Звідомлення із переведеної Баварським союзом Кооператив ревізії і відчитання поревізійного письма (§ 33 т. 11 стат.);

5. Розподіл балансових надвішок за роки 1945 і 1946 (§§ 26, 35 і 36 стат.);

6. Доповняючи вибори чотирьох членів Надзвірної Ради (§§ 19 і 33 стат.);

8. Означення меж активного і пасивного кредиту кооперативи (§ 49, 1, 2, Кооп. Закону і § 33 т. 8 стат.);

9. Зміна § 20, уступ 3 стат. і § 15 Правилника для Управи і Надз. Ради (§ 31 і 33 стат.);

10. Внески і запити.

Рахункові замкнення і звідомлення з діяльності за роки 1945 і 1946 до відчайду членів у приміщенні кооперативи при Розенгаймерштр. 46 а, кімн. 105 (§ 43 ст.).

Надзвірна Рада

УВАГА!

Кооператори!
Економісти!
Господарники!
вже появився

НОВИЙ ЖУРНАЛ
„Об'єднання Українських Кооператорів“

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНЕ
ЖИТТЯ

як місячний додаток до „Нашого Життя“
Це одинокий український господарський
журнал на еміграції.

Передплату на „Господарсько-Кооперативне Життя“ приймають:

- Індивідуально і від колірпортерів: Адміністрація „Нашого Життя“, Августбург, Шпаєрштр. 1. При замовленні зазначувати на „Г.-К. Ж.“
- Збріно для кооперативів і Відділів Об'єднання Українських Кооператорів та інших господарських товариств: Об'єднання Українських Кооператорів, Мюн